

6. РОЛЬ ЛОГІСТИКИ В ПРОСУВАННІ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ НА МІЖНАРОДНІ РИНКИ

Т.В. Косарева, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

Одним із основних напрямів на шляху до інтеграції України в світове господарство є активна участь підприємств у міжнародній торгівлі. Саме участь в міжнародній торгівлі дозволить підприємствам агропродовольчого комплексу вийти на новий рівень свого розвитку.

Серед основних торговельних партнерів України в частині аграрної продукції — країни Азії та Європейського союзу. Серед країн ЄС найбільшу частку у загальному торговельному обігу з Україною мають: Італія, Іспанія, Польща, Нідерланди та Німеччина. Найбільшу питому вагу в структурі експорту до країн ЄС займають такі основні види сільськогосподарської продукції: олія, зернові злаки, насіння олійних культур.

Зростання конкуренції на світових ринках сільськогосподарської продукції та продуктів харчової промисловості потребує більш зваженого ставлення до логістики, вагомість якої останнім часом усвідомлено не тільки виробниками, але й владою.

Досвід використання логістики провідними країнами світу вже давно довів її ефективність, особливо, в аграрному секторі. Так, втрати зерна через неефективну логістику можуть перевищувати 15% валового збору врожаю. За умов щорічного збору в Україні 62 млн.т зерна зазначені втрати становитимуть більше 9 млн.т.

Рівень розвитку логістичної інфраструктури в АПК є вузькою ланкою аграрної логістики, що негативно позначається серед іншого і на зерновій логістиці.

Основними перешкодами розвитку зернової логістики є:

- нестача портових та елеваторних потужностей;
- застарілий парк транспортних засобів;
- застарілий парк залізничних вагонів-зерновозів;
- нерозвиненість річкової логістики.

Невідповідність логістичної інфраструктури вимогам сьогодення супроводжується не тільки втратами аграрної продукції, але й значно збільшує логістичні витрати. Логістичні та транспортні витрати українських виробників сільськогосподарської продукції значно перевищують аналогічні витрати європейських та американських компаній. Це призводить до зниження конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції на світових ринках.

За розрахунками компанії Noble Resources Ukraine доставка сільськогосподарської продукції з поля до внутрішнього елеватора порту з врахуванням всіх додаткових витрат (на державну сертифікацію, навантаження та ін.) становить для українських виробників майже 33 долари за тону. Таким чином, витрати на логістику при експортуванні сільськогосподарської продукції з України в два рази більші, порівняно з країнами ЄС та в 1,7 рази — ніж із США (табл.). Це пов'язано, перш за все, із складністю процесів документного оформлення українського експорту, що потребує значних витрат, як фінансів так і часу [3].

Таблиця 1. Порівняльна характеристика логістичних витрат

Витрати	США	Європа	Україна
Вартість витрат транспортування та сертифікації до порту, дол/т	20	18	32
Вартість перевалки на умовах FOB, дол/т	8-10	6,2	18
Разом витрат, дол/т	29	24,2	50

Для зниження витрат на логістичну складову необхідно здійснити наступне:

- прийняти закон щодо скасування сертифікації Державною інспекцією сільського господарства під час відправлення вантажів із внутрішніх елеваторів до портів;
- спростити або скасувати внутрішню сертифікацію ветеринарної та фіто санітарної служби;
- дозволити змішувати партії зерна з метою формування експортних партій в портових складах, що сприятиме прискоренню обігу портових потужностей;
- відмінити дублюючі показники різних інспекцій з метою здешевлення сертифікації;
- здійснити диверсифікацію тарифів для залізничних вагонів, що знаходяться у приватній власності, що сприятиме залученню інвестицій у збільшення парку вагонів-зерновозів приватних компаній;

- розвивати річкове судноплавство по Дніпру: здійснити дноуглублення вище м.Дніпродзержинська, створити парк барж та судів «річка-море»;
- здійснити будівництво нових терміналів за участю товаровиробників та трейдерів.

Прийняття вищенаведених заходів сприятиме зростанню ефективності аграрної логістики, розвитку міжнародної торгівлі, зростанню конкурентоспроможності продукції агропродовольчого комплексу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко О. В. Спільна аграрна політика ЄС [Електронний ресурс]. — Режим доступу : // <http://udau.edu.ua/library.php?pid=27>.
2. Експорт та імпорт продукції аграрного сектора України: стан та тенденції / [Кваша С. М., Власов В. І., Кривенко Н. В. та ін.]; за ред. С. М. Кваши. — К.: ННЦ ІАЕ, 2013. — 80 с.
3. Noble Resources Ukraine [Електронний ресурс]. — Режим доступу : // <http://www.google.com.ua/webhp?sourceid=chrome-instant&rlz>.